

مطالعات پشتیبان

۴-۷ راهنمای انجام مرحله سنجش وضعیت به روش "مکان سنجی" (Placecheck)

راهنمای انجام مرحله سنجش وضعیت به روش "مکان سنجی" (Placecheck)

سنجش مکان در طراحی شهری:

در آمدمی بر تکنیک مکان سنجی (Placecheck)

کوروش گلکار

نشریه علمی-پژوهشی صفا شماره ۴۰، سال ۱۳۸۴

۱- مقدمه

طراحی شهری علم و هنر آفرینش مکان‌های پایدار است. این امر از طریق فرایندی صورت می‌پذیرد که شناخت و سنجش کیفیت فضاهای شهری گام نخست آن را تشکیل می‌دهد. از این رو نظریه‌ها و تکنیک‌هایی که در حوزه مطالعات ماهوی این رشته قرار دارند، همگی به تبیین پدیده کیفیت مکانی و ارائه روش‌هایی جهت سنجش آن از دیدگاه طراحی شهری پرداخته‌اند.

تاکنون تکنیک‌های تحلیلی گوناگونی جهت ارزیابی مکان‌ها پیشنهاد شده است که به طور مثال می‌توان به تکنیک‌های تحلیل منظر عینی^۱ (گوردن کالن)، تحلیل منظر ذهنی^۲ (کوین لینچ)، تحلیل ریخت‌شناختی^۳ (کارل کروف)، تحلیل چیدمان فضا^۴ (بیل هیلیر و جولین هنسون)، تحلیل پیاده رهواری^۵ (جان فروین)، تحلیل فضاهای قابل دفاع^۶ (اسکار نیومن)، تحلیل پایداری زیست محیطی^۷ (برایان ادواردز و رندال توماس) و غیره اشاره نمود. تمامی تکنیک‌های مزبور بر مبنای طبقه‌بندی "هنری سانوف"^۸ (۱۹۹۱) که تکنیک‌های طراحی شهری را به دو گروه تکنیک‌های "حرفه‌ای" و تکنیک‌های "همگانی" طبقه‌بندی می‌نماید، از نوع تکنیک‌های "حرفه‌ای" می‌باشند. معهذاترورت مشارکت مردم در فرایند طراحی شهری تدوین تکنیک‌هایی که به راحتی توسط "همگان" قابل استفاده باشد را تبدیل به یکی از دغدغه‌های این رشته و حرفه نموده است.

تکنیک مکان‌سنجی (پلیس چک) یکی از تکنیک‌های جدید طراحی شهری است که توسط رابرت کوان^۹ (۲۰۰۰) از طرف "سازمان اتحاد طراحی شهری" برای مشارکت دادن مردم و شهروندان عادی در ارزیابی محیط‌های شهری تدوین گردیده است. در این تکنیک تا حد امکان از پرداختن به مباحث تجریدی که به دشواری قابل ارزیابی هستند و کاربرد اطلاعات و واژگان حرفه‌ای رایج در تکنیک‌های تخصصی، که معمولاً مانع مشارکت گروه‌های غیرمتخصص می‌گردد، پرهیز شده است. در حال حاضر تکنیک مکان‌سنجی به شکل فزاینده‌ای جهت استفاده در تدوین اسناد هدایت طراحی نظیر چارچوب و دستور کار طراحی از سوی حرفه‌مندان و جوامع محلی مورد استقبال قرار گرفته است.

Cullen, G. (1961) Townscape.

Lynch, K. (1960) Image of the city.

Kropf, K. (1996) Urban Tissue and the Character of towns.

Hiller & Hanson (1984) the Social Logic of Space.

Fruin, J. (1971) Pedestrian Planning and Design.

Newman, O. (1972) Defensible Space.

Thomas, R. (2003) Sustainable Urban Design.

Sanoff, H. (1991) Visual Research Methods in Design.

Cowan, R. (2000) Placecheck – a Users Guide.

هدف این نوشتار معرفی تکنیک نوظهور مکان‌سنجی است که از طریق مروری بر ویژگی‌های آن صورت می‌گیرد. این مطالعه از سه قسمت تشکیل شده است: نخست مسئله ضرورت سنجش کیفیت مکان‌های شهری و ضرورت مشارکت مردم در آن مورد بحث قرار می‌گیرد، سپس مروری بر تکنیک مکان‌سنجی و ویژگی‌های آن انجام گیرد، آنگاه یک بررسی تطبیقی از پیش‌فرض‌های این تکنیک و مدل مکان پایدار به عمل آمده و نهایتاً چک لیست (خودپرسنامه) سؤالات این تکنیک ارائه می‌گردد.

۲- ضرورت سنجش کیفیت مکان‌های شهری و ضرورت مشارکت مردم

طراحی شهری جهت آفرینش مکان‌های شهری مطلوب و ارتقاء کیفیت مکان‌های موجود همواره نیازمند عمل "سنجش کیفیت" فضاهای همگانی است. چنانچه فرایند طراحی شهری را در موجزترین حالت آن، بنا به گفته کریستوفر الکساندر متشکل از دو مرحله ۱- سنجش وضعیت (که با اصطلاحات دیگر نظیر مرحله تجزیه یا آنالیز نیز از آن نام برده می‌شود) ۲- تدوین راه حل (که با اصطلاحات دیگر نظیر مرحله ترکیب یا سنتز نیز از آن نام برده می‌شود) تلقی کنیم آنگاه اهمیت مرحله "سنجش" به خوبی وزن خود را نشان می‌دهد. به عبارت دیگر با انجام مرحله سنجش وضعیت، مسائل و امکانات محیط شهری کشف، و تعریف شده و ارتباط میان آنها معلوم می‌گردد. از این رو انجام صحیح مرحله سنجش وضعیت، شالوده اساسی برای تدوین راه حل‌های موجه و عقلایی را فراهم می‌آورد و بی‌سبب نیست که نظریه پردازان برجسته‌ای، نظیر جین جیکویز عمده‌ترین دلیل شکست شهرسازی مدرن را عدم تعریف صحیح مسئله شهر و یا عدم اعتبار و توانایی متدلوژی سنجش وضعیت آن جهت تدوین راه حل برای مسائل پیچیده‌ای نظیر مسائل شهری اعلان داشته‌اند.^۱

سنجش کیفیت مکان‌های شهری چنانچه به شیوه‌ای جامع و صحیح صورت گیرد منجر به آفرینش مکان‌های پایدار گردد چرا که با بازشناسی جامع مؤلفه‌های اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی و ارتباطات متقابل آنها زمینه لازم هدایت فضاهای شهری در چارچوب الگوی توسعه پایدار فراهم می‌آید. پایداری اجتماعی فضاهای همگانی مستلزم حضور و مشارکت مردم در مراحل گوناگون فرایند طراحی شهری و به ویژه در مرحله "سنجش وضعیت" است و از این رو جستجوی روش‌هایی که از آن طریق امکان سنجش کیفیت مکان‌ها با مشارکت مردم عادی ممکن گردد، در دهه‌های اخیر در دستور کار پژوهشگران و حرفه‌مندان طراحی شهری بوده است.

طی سه دهه اخیر به نحوی فزاینده‌ای در ادبیات طراحی شهری مبحث مشارکت دادن اراده و خواست استفاده‌کنندگان فضاها در تصمیم‌گیری، طراحی و اجرای برنامه‌های مرتبط با محیط مصنوع مطرح گردیده است. به اعتقاد "دانلد اپلیارد"، مداخله دادن یا ندادن گروه‌های مختلف جمعیتی در فرایند طراحی وجه تمایز دوگونه اصلی طراحی شهری است. اپلیارد این دو گونه را "طراحی شهری تمام عیار" و "طراحی شهری کثرت‌گرا" می‌نامد.^۲ امروزه، دست کم در کشورهای توسعه یافته، ضرورت حضور و مداخله شهروندان در شکل بخشیدن به محیط‌های شهری به رسمیت شناخته شده است. به طور کلی دو نوع پایه فلسفی برای چنین ضرورتی می‌توان بازشناسی کرد. نخست آنکه، چنانچه طراحی شهری را به مثابه نوعی "زبان" قلمداد کنیم آن‌گاه بر هر چارچوب اجتماعی مردم سالار، که قاعداً باید تضمین‌کننده "حق آزادی بیان" برای شهروندان باشد، فرض است که آزادی بیان شهروندان از طریق کاربرد زبان طراحی شهری را تسهیل و ممکن سازد. دوم اینکه، چنانچه برای طراحی شهری نقش "استعلایی" قابل شویم و مسئولیتی فراتر از شکل بخشی کالبدی محیط برای آن در نظر بگیریم،

Jacobs, J. (1961) the Death and Life of Great American Cities.

Appleyard, D. (1969) City Designers and the Pluralistic Cit, PP. 422-452.

می‌توان تأثیر تکامل بخشنده آن در رشد شخصیت انسان‌ها و کمک به فرایند "خودشکوفایی" افراد را دیگر پایه فلسفی دانست که حق شهروندان برای مداخله در طراحی شهری را ایجاب کرده و ضرورت تام می‌بخشد.^۱ همان‌گونه که برخی صاحب‌نظران، نظیر "هربرت رید"، اعلام کرده‌اند اساساً هنر و پرداختن به امر هنری یکی از عوامل تکامل انسان بوده، از این رو شاید بتوان گفت که دخیل کردن جامعه و شهروندان در امر "طراحی شهری" به عنوان یک "هنر اجتماعی" موجب تکامل شهروندان و جامعه خواهد شد.

بنابراین مشاهده می‌شود که فعالیت معماری و طراحی شهری نمی‌تواند دغدغه و دلمشغولی انحصاری یک گروه مشخص و یک تخصص خاص باشد. در ادبیات متأخر طراحی شهری این انگاره مطرح شده است که اساساً افراد متخصصی که به طور حرفه‌ای به امر "ساخت مکان" اشتغال دارند (اعم از معماران، شهرسازان، مهندسين ساختمان، مدیران تسهیلات و تأسیسات، طراحان داخلی و معماران منظر) تعداد بسیار ناچیزی از جامعه شهری را تشکیل می‌دهند و واگذار نمودن امر طراحی شهری و محیطی به چنین گروه کوچکی از متخصصان به معنی "ناتوان‌سازی بنیادی دیگران است". این اندیشه متضمن این حقیقت است که "منحصرنمودن تمامی فعالیت‌های مرتبط با مکان‌سازی به گروه کوچکی از متخصصان به منزله انکار "حق بیان خویشتن" توسط بقیه انسان‌هاست".^۲

۳- مروری بر تکنیک مکان‌سنجی و ویژگی‌های آن

روش "مکان‌سنجی" (placecheck Technique) در انطباق و راستای رویکردهای توصیه شده در کتاب "توسط طراحی"^۳، که مشترکاً به وسیله "وزارت محیط انگلستان" و "کمیسیون معماری و محیط مصنوع" این کشور انتشار یافته، تدوین گردیده است. در چارچوب کتاب مزبور، طراحی شهری به عنوان "فرایندی مشارکتی و میان‌رشته‌ای که اماکن را جهت زندگی در شهرها، شهرک‌ها و روستاها شکل می‌بخشد،" تعریف شده است. بر مبنای این تعریف لازم بوده است تا روشی جهت ارزیابی کیفیت‌های مکان، تعیین اصلاحات مورد نیاز و تأمین همکاری مردم جهت تحقق اصلاحات مزبور تدوین گردد.

تدوین تکنیک "مکان‌سنجی" همچنین، بر اساس توصیه‌هایی که در کتاب "شهر همپيوند"^۴ ارائه گردیده صورت پذیرفته است و این تکنیک تلاش دارد تا از طریق ارائه مجموعه‌ای جامع از سؤالات (چک لیست) در مورد فرایند تغییر و امکانات بالقوه‌ای که می‌توان جهت بهسازی کالبدی محیط به کار گرفت، نکته جدیدی را به تکنیک‌های قبلی طراحی شهری بیافزاید. تکنیک مزبور تلاش دارد تا در حد امکان از پرداختن به مباحث تجریدی، که به دشواری قابل ارزیابی هستند و کاربرد اصطلاحات واژگان تخصصی، که معمولاً مانع مشارکت گروه‌های غیرمتخصص می‌گردد، پرهیز نماید. "مکان‌سنجی" می‌تواند با گروه کوچکی از افراد، مثلاً با حضور پنج الی شش نفر در دور یک میز آشپزخانه، یا گروه کوچکی از مردم که نیش خیابانی گرد هم آمده‌اند آغاز شود. از نظر مقیاس نیز تکنیک "مکان‌سنجی" تکنیک انعطاف‌پذیری است و می‌تواند در مورد یک خیابان (یا بخشی از آن)، یک واحد همسایگی، یک مرکز شهر، و یا کل یک منطقه و یا شهر به کار برده شود. همچنین قرارگاه مورد سنجش می‌تواند مکان‌هایی شهری، حومه شهری و یا حتی روستائی باشند.

()

Schneek loth, L. R. Shibley (1995) Placemaking: the Art and practice of Building Communities, P.12.

DETR/CABE (2000) By Design.

Urban Initiatives (1997) the Connected City.

کاربردهای مکان‌سنجی

تکنیک مکان‌سنجی دو سودمندی عمده دارد. این تکنیک: ۱- بستر مشارکت مردم را از طریق فراهم ساختن کانونی جهت گردهمایی و انجام کار مشارکتی توسط شهروندان ایجاد می‌نماید، ۲- اقدامات لازم جهت اعتلا و بهسازی مکان را شناسایی می‌کند.

بانیان مکان‌سنجی

اگرچه تصمیم به انجام مکان‌سنجی معمولاً در وهله نخست توسط گروه‌های محلی و مجموعه افرادی که در سرنوشت آتی ناحیه خاصی دینفع می‌باشند گرفته می‌شود، معهذاتخاذ تصمیم برای اجرای مکان‌سنجی می‌تواند از جانب هر تشکیلات و سازمانی، خواه در بخش خصوصی و خواه در بخش دولتی صورت گیرد.

مقیاس فضایی

تکنیک مکان‌سنجی در طیف وسیعی از مقیاس‌های شهری قابل اجرا است و می‌تواند در مورد یک خیابان یا بخشی از آن، یک محله، یک مرکز شهر، یک منطقه شهری، و یا یک شهر به طور کامل صورت بگیرد.

گروه‌های مشارکت‌کننده

طیف وسیعی از گروه‌های اجتماعی و صنفی می‌توانند در مکان‌سنجی مشارکت نمایند. اگرچه لازم نیست که از آغاز کار، کلیه این گروه‌ها در فرایند "مکان‌سنجی" دخالت داده شوند، لیکن به موازات پیشرفت کار باید تدریجاً گروه‌های مختلفی را در این فرایند مشارکت بخشید. گروه‌هایی که به عنوان شرکت‌کنندگان بالقوه در فرایند مکان‌سنجی شناخته می‌شوند شامل موارد زیر می‌باشند:

۱- اصناف و صاحبان مشاغل، ۲- معتمدین و ریش‌سفیدان محلی، ۳- شرکت‌های ساخت و عمران، ۴- ادارات و مؤسسات عمران شهری، ۵- نهادها و مؤسسات مذهبی، ۶- انجمن‌های مسکن، ۷- مالکین اراضی و مستغلات، ۸- کارکنان ادارات محلی (نظیر کارکنان مسکن و شهرسازی، حفاظت میراث فرهنگی، توسعه اقتصادی، نوسازی محلات، آموزش، حمل و نقل و بهداشت محیط)، ۹- اعضای شورای شهر یا محله، ۱۰- رسانه‌های جمعی محلی، ۱۱- تعاونی‌ها، ۱۲- مراکز شهرسازی، معماری و طراحی، ۱۳- پلیس و نیروی انتظامی، ۱۴- شرکت‌های خصوصی حرفه‌ای، ۱۵- ساکنین محل، ۱۶- انجمن‌های محلی ساکنین و مستأجران، ۱۷- مدارس، ۱۸- گروه‌های توسعه پایدار (نظیر گروه "دستور کار ۲۱")، ۱۹- مجریان طرح پروژه‌هایی نظیر پروژه مدیریت مرکز شهر، ۲۰- تجار، ۳۰- آموزشگاه‌های آزاد، ۳۱- گردانندگان سیستم حمل و نقل عمومی، ۳۲- دانشگاه‌ها، ۳۳- گروه‌ها و جمعیت‌های زنان، ۳۴- گروه‌ها و جمعیت‌های جوانان.

منابع مورد نیاز

انجام فرایند مکان‌سنجی حتی با منابع محدود نیز ممکن است، مثلاً این منابع حتی می‌تواند محدود به چند نفر از مردم محل که حاضر به صرف چند ساعت از وقت خود شده‌اند، باشد. البته انجام مکان‌سنجی‌های گسترده‌تر و دقیق‌تر ممکن است مستلزم وجود منابع وسیعی باشد، که از آن جمله می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

- ۱- وجود افرادی که قادر به سازماندهی پروژه مکان‌سنجی باشند.
- ۲- طرح‌ها و برنامه‌های محلی که پروژه مکان‌سنجی بتواند بخشی از آن را تشکیل دهد.
- ۳- وجود مهارت‌هایی نظیر سازمان‌دهی، تدارکات، ترسیم و عکاسی

۴- وجود پشتیبانی مالی

۵- وجود جا و مکان لازم

۶- امکان تبلیغات

کاربرد عملی نتایج

گاهی اوقات مکان‌سنجی با تصور روشنی از نحوه کاربرد نتایج آن صورت می‌گیرد، لیکن برخی مواقع این تکنیک صرفاً به عنوان وسیله‌ای جهت فهم و شناخت مکان و تصمیم‌گیری در مورد گام‌های بعد به کار می‌رود. پاره‌ای از پروژه‌های مکان‌سنجی به منظور ایجاد زمینه لازم برای تهیه اسنادی که شورای شهر، نهادهای بهسازی شهری، شرکت‌های عمران و جوامع محلی جهت هدایت توسعه‌های آتی تدوین می‌نمایند به اجرا در می‌آیند. از جمله اسنادی که مکان‌سنجی می‌تواند بستر تهیه آنها را فراهم سازد عبارتند از:^۱

- بررسی و بازبینی برنامه‌های توسعه محلی (نظیر طرح جامع و تفصیلی منطقه)، تدوین سیاست‌های کلی شورای شهر و نهادهای محلی
 - تهیه "چارچوب طراحی شهری"، "ماسترپلان" و "کد طراحی شهری" که تدوین و ترسیم اصول برنامه‌ریزی و طراحی در مقیاس یک ناحیه، یک محله شهری و یا کل یک روستا یا شهر را در بر می‌گیرد.
 - تهیه "دستور کار ساخت و ساز" که تدوین و ترسیم اصول برنامه‌ریزی و طراحی در مقیاس یک "سایت" را در بر می‌گیرد.
 - تهیه "راهنمای طراحی شهری" که تدوین و ترسیم اصول برنامه‌ریزی و طراحی مرتبط با یک موضوع مشخص را در بر می‌گیرد.
 - تهیه طرح واحد همسایگی
 - تهیه "بیانیه طراحی" برای روستا، شهرک‌ها یا واحد همسایگی که نمایش دهند چگونگی انجام ساخت و ساز در هماهنگی با زمینه محلی است.
 - ارزیابی حوزه‌های حفاظتی که توسط نهادهای محلی انجام می‌شود.
 - تدوین استراتژی بهسازی نواحی صنعتی
- تکنیک "مکان‌سنجی" به تحقق اهداف دیگری نیز کمک می‌کند که عبارتند از:
- مشارکت بخشیدن جوامع محلی در فرایند برنامه‌ریزی و طراحی
 - گردهم آوردن گروه‌های صاحبین املاک، ساکنین محل، صاحبان مشاغل و ... جهت نیل به توافق آرا و یک "چشم‌انداز مشترک" که مبنای تدوین استراتژی و نهایتاً تهیه برنامه عملیاتی گردد.
- تکنیک مکان‌سنجی همچنین می‌تواند در ۱- فعالیت هیئت‌های بازبینی و بررسی طرح‌ها و ۲- ارزیابی پیشنهاد‌های عمرانی مورد استفاده قرار گیرد.

شیوه‌های انجام مکان‌سنجی

- گزینه‌های متنوعی برای انجام مکان‌سنجی وجود دارد که عبارتند از تکمیل چک لیست در جریان:
- بازدید محلی از ناحیه مورد نظر که به منظور کشف و بازشناسی مسائل توسط گروه مکان‌سنجی صورت می‌گیرد.

برای انواع اسناد متداول طراحی شهری ر - ک به:

کلکار، کورش (۱۳۸۲)، آموزش طراحی شهری - دانش و مهارت‌های اساسی، صص ۴۱-۲۶.

- برگزاری گردهمایی و یا کارگاه
- برگزاری نمایشگاه
- استفاده از پرسشنامه
- برگزاری فستیوال‌های محلی
- تلفیقی از دو یا چند شیوه فوق

سازمان‌دهندگان مکان‌سنجی

در مکان‌سنجی، "سازمان‌دهنده" فردی است که در زمینه برنامه‌ریزی و اداره جلسات تجربه داشته باشد. نوع گرداننده بستگی به تعداد افراد دخیل در فعالیت مورد نظر دارد، مثلاً برای فعالیت‌های گسترده، وجود یک سازمان‌دهنده متخصص مفید است، هرچند حضور افراد دیگر نظیر تعدادی از کارمندان نهادهای محلی و متخصصین حرفه‌ای معماری و طراحی شهری نیز می‌تواند به این امر کمک کند.

میزان مداخله متخصصین

میزان نیاز به مداخله متخصصین طراحی شهری در امر مکان‌سنجی و اینکه چنین مداخله‌ای باید در چه مرحله‌ای صورت پذیرد بستگی کامل به اهداف مکان‌سنجی و یافته‌های ناشی از بازدیدهای مقدماتی از محل دارد. باید احتیاط نمود تا کنترل کامل جریان کار در دست متخصصین قرار نگیرد چرا که اساساً ویژگی و فلسفه تکنیک مکان‌سنجی در این است که طیف گسترده‌ای از مردم، (متشکل از متخصص و غیرمتخصص) را قادر سازد تا دستور کار خود را رأساً تهیه نمایند.

شیوه ثبت نتایج

فرایند سنجش مکان و نتایج ناشی از آن را می‌توان به شیوه‌های متنوعی، از جمله در قالب نقشه، پلان، دیاگرام، یادداشت، کروکی، ویدیو و عکس ثبت نمود. شرکت‌کنندگان در برنامه مکان‌سنجی می‌توانند نتایج را مستقیماً در چک لیست (خودپرسنامه) استاندارد مکان‌سنجی که در این پیوست نوشتار آمده است و یا در پرسشنامه‌ای که مطابق با ویژگی‌های هر محل خاص تدوین و تدقیق خواهد شد، وارد نمایند. توصیه می‌شود که هر یک از افراد گروه مکان‌سنجی (و یا لاقلاً یک نفر از اعضای هر گروه کوچک) در ابتدای کار فرمی را که از سه ستون تشکیل شده است را پرکنند. در فرم مزبور، ستون اول به محل مسئله (مثلاً نام خیابان) اختصاص دارد، در ستون دوم اظهار نظر فرد وارد می‌شود، و نهایتاً در ستون سوم توصیه‌ها و اقدامات پیشنهادی وی ثبت خواهد شد. همچنین این امکان وجود دارد تا نظریات و مشاهدات را به صورت نوار و یا ویدئویی ضبط نمود.

سازمان‌دهی مؤثر "بازدید محلی"

برای برگزاری مطلوب "بازدید محلی" لازم است سازمان‌دهندگان مکان‌سنجی پیشاپیش در مورد چگونگی ساماندهی و برگزاری آن اندیشیده باشند. تجربه نشان می‌دهد که سازماندهی افراد در تیم‌های دونفره و گروه‌هایی که نفراتشان از شش نفر تجاوز نکند سازماندهی مؤثری بوده است. معمولاً گروه‌ها قرار می‌گذارند که پس از مدت زمان معینی، اغلب پس از حدود یک ساعت در محل خاصی مجدداً گرد هم آیند. در هر یک از گروه‌ها، فردی باید مسئول یادداشت برداری گردد، معهذاً افراد دیگر نیز می‌توانند یادداشت برداری خاص خود را داشته باشند چرا که اساساً یادداشت برداری موجب تمرکز ذهنی افراد می‌گردد.

پس از پایان "بازدید محلی"، کلیه افراد گروه می‌آیند تا نکاتی را که با آن مواجه شده‌اند با یکدیگر در میان بگذارند. یکی از افراد گروه باید از نکات کلیدی بحث و نتایج آن یادداشت تهیه نماید. در طی گفتگو لازم است درخصوص چند چیز، از جمله اینکه طی هفت روز آینده چه کارهایی باید صورت گیرد و چه کسانی پیگیری آنها می‌باشد تصمیم‌گیری شود. با افراد گروه توافق صورت می‌گیرد تا جلسه دیگری به فاصله هفت روز (مثلاً در محل خانه یکی از افراد گروه، در یکی از مراکز عمومی، در یک کافه و...) برگزار شود. جلسه مزبور فرصتی خواهد بود تا افراد بتوانند نتایج کارهایی که طی هفته متعاقب "بازدید محلی" انجام داده‌اند را گزارش نموده و در خصوص اهداف و مراحل بعدی کار و مشخص نمودن افرادی که لازم است در کار دخالت داده شوند تصمیم‌گیری گردد.

امکان افزودن سؤالات بیشتر به (چک لیست)

اساساً چک لیست (خودپرسنامه) مکان‌سنجی، صرفاً ابزاری برای واداشتن افراد به تفکر و توجه در مورد مسائلی است که با ناحیه آنان ارتباط دارد. با توجه به ویژگی‌های هر ناحیه، احتمالاً مباحث پراهمیتی وجود دارند که در سؤالات چک لیست منظور نشده‌اند؛ از این رو گروه مکان‌سنجی باید پس از کشف مباحث مزبور، آنان را به عنوان سؤالاتی دارای اولویت اضافه کنند.

اختلاف نظر

در انجام مکان‌سنجی بدون شک افراد مختلف گروه پاسخ‌های متفاوتی به برخی از سؤالات خواهند داد. اصولاً چک لیست مکان‌سنجی وسیله‌ای است که به مردم کمک می‌رساند تا دیدگاه‌های یکدیگر را بهتر درک کرده و به مباحثات گسترده و شفاف برای یافتن زمینه‌های مشترک دامن زند. بنابراین روح و ارزش تکنیک مکان‌سنجی در درگیر ساختن "مردم" در فرایند شناخت مسائل محیط است، مردمی که متأسفانه به طور معمول در این گونه مواقع مورد غفلت قرار گرفته و نادیده می‌شوند.

شیوه استفاده

چک لیست (خودپرسنامه) مکان‌سنجی در برگیرنده مجموعه سؤالاتی است که طرح و یافتن پاسخ آنها می‌تواند برای سنجش وضعیت یک ناحیه لازم باشد. معهداً تصمیم‌گیری نهایی در مورد اینکه کدامیک از سؤالات مناسب سنجش وضعیت یک ناحیه خاص می‌باشد برحسب مورد می‌بایست توسط سازمان دهندگان مکان‌سنجی صورت گیرد. در تعیین سؤالات مناسب باید به نکاتی نظیر وسعت ناحیه مورد مطالعه، هدف مکان‌سنجی و میزان آشنایی شرکت‌کنندگان با مفاهیم و مباحث مندرج در چک لیست توجه نمود. باید دقت نمود که چک لیست مکان‌سنجی فقط ابزاری جهت دعوت به تأمل و مشاهده مسائل است و نباید آن را به عنوان فهرست جامعی از مطالب و مباحثی که می‌باید به صورت تخصصی مورد مطالعه قرار بگیرند تلقی نمود.

بدون تردید امکان دارد برخی از سؤالات چک لیست در مورد یک ناحیه خاص فاقد مصداق بوده و بی‌ربط باشند. سؤالات مزبور می‌بایست از مجموعه چک لیست حذف و بر روی مباحث پراهمیت‌تر تمرکز گردد. همچنین باید احتیاط نمود تا شرکت‌کنندگان در فعالیت مکان‌سنجی به دلیل مواجهه با تعداد پرشماری از سؤالات در آغاز کار مأیوس نگردند. از این رو لازم است در ابتدا لیست کوتاه و منتخبی از سؤالات در اختیار ایشان قرار گرفته و سپس چنانچه شرکت‌کنندگان به بررسی تفصیلی‌تر مکان علاقه نشان دادند می‌توان تعداد سؤالات بیشتری را به مجموعه سؤالات اضافه نمود.

محتوای چک لیست مکان سنجی

چک لیست (خودپرسنامه) مکان سنجی از سه بخش تشکیل شده است^۱ که از مجموعه سؤالات محدودتر شروع و به چک لیست‌هایی با سؤالات بیشتر و جامع‌تر ختم می‌گردد. بنابراین، برحسب وضعیت می‌توان از آن بخش از سؤالات که دارای سطح تفصیل و جزئیات متناسب می‌باشند کار را آغاز نمود.

الف - محتوای بخش یک (سؤالات پایه)

چک لیست با سه سؤال ساده و پایه شروع می‌شود که عبارتند از:

۱. چه چیزهای این مکان را دوست دارید؟
 ۲. چه چیزهای این مکان را دوست ندارید؟
 ۳. چه چیزهایی را باید اصلاح و بهسازی نمود؟
- سؤالات فوق افراد را به اندیشیدن واداشته و در برخی موارد تشویق و ترغیب بیشتری برای شروع کار لازم نیست. آخرین سؤال این بخش، یعنی “چه چیزهایی را باید اصلاح و بهسازی نمود” می‌تواند افراد را به جستجوی راه‌حل هدایت نماید.

ب- محتوای بخش دو (سؤالات چک لیست فشرده)

بخش دوم چک لیست شامل پانزده سؤال مشخص‌تر می‌شود:

• در مورد مردم

۱. برای ایجاد تغییرات مثبت در این مکان، درگیر نمودن چه کسانی (اعم از افراد یا نهادها) لازم است؟
۲. برای کمک به مشارکت و درگیر ساختن مردم، چه منابعی در محل موجود است؟
۳. از چه متدهای دیگری (به غیر از تکنیک مکان سنجی پلیس چک) می‌توان برای ایده‌یابی در مورد چگونگی بهسازی این مکان استفاده نمود؟
۴. چگونه می‌توان از دیگر برنامه‌ها و منابع نهایت استفاده را برد؟
۵. چگونه می‌توان چشم‌انداز و افق دیدمان را وسعت ببخشیم؟
۶. دیگر اقدامات ابتکاری که می‌توانند موجب بهسازی این مکان شوند کدامند؟

• در مورد مکان

۷. چگونه می‌توان این محل را مکان خاص‌تری نمود؟
۸. چگونه می‌توان این محل را مکان سرسبزتری نمود؟
۹. چگونه می‌توان خیابان‌ها و دیگر فضاهای همگانی را برای افراد پیاده امن‌تر و دلپذیرتر نمود؟
۱۰. از چه راه‌های دیگری می‌توان فضاهای همگانی را بهبود بخشید؟
۱۱. چگونه می‌توان این مکان را برای مردم دعوت‌کننده‌تر نموده و جهت‌یابی در آن را آسان‌تر کرد؟
۱۲. چگونه می‌توان این مکان را برای پذیرش تغییرات در آینده انطباق‌پذیر نمود؟
۱۳. چگونه می‌توان از منابع موجود بهتر استفاده نمود؟
۱۴. برای استفاده حداکثر از سیستم حمل و نقل همگانی چه اقداماتی باید کرد؟
۱۵. چگونه می‌توان اتصال و همپیوندی معابر را بهبود بخشید؟

چک لیست کامل مکان سنجی در “پیوست‌های شماره ۱، ۲ و ۳” این نوشتار ارائه گردیده است.

همان‌گونه که مشاهده می‌گردد، بخش دوم چک لیست مکان‌سنجی شامل پانزده سؤال مشخص‌تر است. شش سؤال نخست این پرسش را مطرح می‌نمایند که برای ایجاد تحولات مثبت در محیط، لازم است چه کسانی و چگونه مشارکت داده شوند. نه سؤال دیگر بر چگونگی استفاده مردم از مکان و نحوه تجربه آن تمرکز دارد. این سؤالات می‌توانند برای استخراج اطلاعات مورد نیاز کافی باشند، در غیر این صورت سؤالات بخش بعدی (یعنی بخش سه) می‌توانند انگیزش بیشتری برای استخراج اطلاعات لازم فراهم آورند.

پ - محتوای بخش سه (سؤالات چک لیست جامع)

طولانی‌ترین بخش چک لیست، به شکل عمیق‌تری به هر یک از سؤالات پانزده‌گانه قبلی پرداخته و فهرستی از سؤالات تفصیلی را در ذیل هر یک از سؤالات پانزده‌گانه ارائه می‌کند. تعداد سؤالات تفصیلی مزبور (همانگونه که در پیوست شماره سه این نوشتار ارائه گردیده است) به بیش از صد سؤال بالغ می‌گردد و مجموعه جامعی را برای سنجش رویه‌ای و ماهوی مکان در اختیار می‌گذارد. نکته مهم در کاربرد این تکنیک، همانگونه که تدوین‌کنندگان و کاربران آن اذعان داشته‌اند، اینکه از سؤالات مزبور نباید به شکل کورکورانه پیروی نمود، بلکه ایده اصلی در کاربرد چک لیست کمک به جلب توجه افراد به واری‌های عواملی است که می‌توانند در بهسازی و ارتقاء مکان نقش ایفا نمایند.

تنوع حالت‌های اجرای مکان‌سنجی

فرایند مکان‌سنجی می‌تواند به شیوه‌های گوناگونی به اجرا درآید که از آن جمله می‌توان به پنج حالت زیر اشاره نمود:

حالت ۱- گروهی از مردم برای انجام "بازدید محلی"، مثلاً از یک خیابان یا یک مکان، در محل خود گرد می‌آیند. گروه مزبور از خود سه سؤال اساسی (سؤالات سه‌گانه بخش ۱ چک لیست) را پرسش می‌نمایند. این امکان وجود دارد که آنها در ادامه کار خواه در همان جلسه یا جلسات بعدی، سؤالات دیگری را نیز از چک لیست ملحوظ دارند.

حالت ۲- سازمان دهندگان مکان‌سنجی در ابتدا چک لیست مزبور را جهت انطباق با ویژگی‌های محل مناسب‌سازی نموده، سؤالات مرتبط را حفظ و سؤالات نامرتب را از مجموعه چک لیست حذف کرده و سپس آن را میان شرکت‌کنندگان در "بازدید محلی" و یا در طی یک جلسه ملاقات جمعی توزیع می‌کنند. شرکت‌کنندگان در صورت تمایل می‌توانند به فهرست کامل سؤالات چک لیست نیز برای ایده‌یابی بیشتر مراجعه نمایند.

حالت ۳- ابتدا گروه کوچکی از افراد مشترکاً چک لیست سؤالات را مرور نموده، به سؤالاتی که به سهولت قابل پاسخگویی هستند جواب داده، سؤالات نامربوط را به کنار گذارده و در مورد سؤالاتی که جهت پاسخگویی نیازمند بررسی دقیق‌تر و تفصیلی می‌باشند توافق به عمل می‌آورند.

حالت ۴- ابتدا سازمان دهندگان مکان‌سنجی رأساً ده سؤال را از چک لیست برمی‌گزینند (در صورت نیاز، برخی سؤالات که در چک لیست موجود نمی‌باشند ولی از نظر ویژگی‌های محل مطالعه حایز اهمیت هستند نیز در این مجموعه می‌توانند قرار گیرند). سپس سؤالات مزبور در یک جلسه جمعی مورد بحث قرار می‌گیرد. توضیح اینکه در جلسه مزبور فهرست کامل چک لیست نیز، جهت مراجعه احتمالی افراد به آن مهیا و در دسترس ایشان می‌باشد.

حالت ۵- در یک جلسه گردهمایی کوچک، افراد از میان سؤالات چک لیست، هر یک ده سؤال را که از نظر وی اهمیت بیشتری دارند را برمی‌گزینند. سپس سؤالات منتخب افراد با یکدیگر مقایسه و تلفیق شده و فهرست سؤالات مهمی را که می‌بایست در کانون توجه قرار گیرند تدوین می‌شود.

۴- جمع‌بندی

مرور ویژگی‌های تکنیک مکان‌سنجی (پلیس چک) نشان می‌دهد که روش مزبور ابزار مؤثری برای جلب و به کارگیری مشارکت مردم در سنجش کیفیت مکان و تعیین اقدامات لازم جهت بهسازی محیط‌های شهری می‌باشد. چک لیست مکان‌سنجی ابزار مفیدی جهت برانگیختن و تشویق جامعه محلی به تأمل و مشاهده دقیق محیط خویش است. در واقع این تکنیک کمک می‌کند تا گروه مکان‌سنجی با استفاده از "چک لیست سؤالات" به مشاهده نظام‌مند (Systematic Observation) محیط شهری پرداخته و گامی فراتر از ادراکات ناشی از مشاهدات اتفاقی (Casual Observation) روزمره خود بردارند.

بررسی به عمل آمده همچنین بر این نکته دلالت دارد که تکنیک مکان‌سنجی، همچون دیگر تکنیک‌ها بر پایه‌های نظری و پیش فرض‌های معینی درخصوص "طراحی شهری خوب" بنا گردیده است. سؤالات چک لیست مکان‌سنجی توأمأً دو بعد رویه‌ای و ماهوی طراحی شهری را پوشش می‌دهد و بررسی تطبیقی آن با "مدل مکان پایدار" دلالت بر همگرایی تئوریک تکنیک مکان‌سنجی با پیش‌فرض‌های آغازین "مدل مکان پایدار" در خصوص "طراحی شهری خوب" دارد.^۱ در جدول شماره ۱، سؤالات چک لیست مکان‌سنجی با چارچوب مدل مکان پایدار مطابقت داده شده‌اند.

به طور خلاصه، بررسی ویژگی‌های این تکنیک نشان می‌دهد که قادر است: ۱- بستر مشارکت مردم در طراحی شهری را از طریق ایجاد کانونی جهت گردهمایی و انجام فعالیت مشارکتی فراهم آورد؛ ۲- اقدامات لازم جهت اعتلاء و بهبودبخشی مکان‌های شهری را توأمأً در ابعاد ماهوی و رویه‌ای شناسایی کند؛ ۳- با استفاده از بخش "سؤالات پایه"، "چک لیست فشرده" و "چک لیست جامع" که در این تکنیک ارائه گردیده است، امکان کاربرد آن در سطوح تفصیلی مختلف و در اسناد هدایت و کنترل طراحی شهری وجود دارد؛ و ۴- تکنیک مکان‌سنجی، به عنوان یک "تکنیک همگانی" می‌تواند در مرحله آسیب‌شناسی اولیه طراحی شهری مورد استفاده قرار گرفته و زمینه تکمیل مطالعات آسیب‌شناختی تخصصی توسط "تکنیک‌های حرفه‌ای" را فراهم آورد.

برای "مدل مکان پایدار" ر - ک به منابع زیر:

گلکار، کوروش (۱۳۸۲) از تولد تا بلوغ طراحی شهری، صص ۲۳-۸.

گلکار، کوروش (۱۳۸۰) مؤلفه‌های سازنده کیفیت طراحی شهری، صص ۶۵-۳۸.

سؤالات تکنیک مکان‌سنجی	مؤلفه‌های سازنده کیفیت	ابعاد طراحی شهری
گروه‌های ذینفع، دانش محلی، افکار و نظریات؛ مشارکت و همکاری، تداوم مشارکت مردم، تبادل چشم‌انداز، کارگاه‌های طراحی، تصمیم‌گیری در مورد اولویت‌ها، بازدیدهای مطالعاتی، آموزش‌های محیطی، برنامه‌های ابتکار طراحی، شبکه‌بندی، شورای جوانان محل، مسابقه ایده‌پردازی، اعطای جوایز، برگزاری جشن	چارچوب اجتماعی (مشارکت مردم)	بعد رویه‌ای
کنترل و مقررات و استانداردها، سیاست‌گذاری، سنجش و ممیزی، برنامه‌های شورای محل، برنامه‌های آموزش، برنامه توسعه پایدار، برنامه‌های حمل و نقل، برنامه‌های مشمول‌گرایی اجتماعی	چارچوب حقوقی	
مالیه، توسعه اقتصادی، بودجه (گرانته)، بازار املاک و مستغلات خودیاری	چارچوب مالی	
اقدام و عمل، درگیر نمودن ادارات، محفل طراحی، الهام بخشی، مدیریت محلی، نگهداری	چارچوب اداری	
پشتیبانی، مهارت‌ها، هدایت، کانون گردهمایی، برنامه‌ریزی عملیاتی، امکانات و تسهیلات	چارچوب فنی	
ساختمان‌های ارزشمند، نواحی حفاظتی، سبک محلی، مقیاس، هویت، عناصر برجسته، خط آسمان، هنرهای همگانی، قطعات میان‌افزار، جزئیات، آثار هنری و صنایع دستی، دیوار نویسی‌ها، ورودی‌ها، بلوارها	مؤلفه زیباشناختی (عینی)	بعد ماهوی
هویت، عناصر برجسته، انعکاس گذشته و تاریخ، حس محصوریت، نشانه‌های شهری، دیدها، دروازه‌ها، ساختمان‌های همگانی، علائم و نشانه‌ها، تأثیر اولیه، نام‌ها، تقاطع‌ها	مؤلفه زیباشناختی (ذهنی - ادراکی)	
احساس امنیت، دید به خیابان، حیاط خلوت‌ها، همگانی یا خصوصی بودن فضا، آرام‌سازی ترافیکی، اشراف، نور و روشنایی، طبقه همکف خیابان، پارکینگ اتوبوس، فضاهای باز، سرپناه، حیات خیابان، انعطاف‌پذیری، کاربری مختلط، تراکم، ایستگاه‌های اتوبوس، اولویت اتوبوس، نوار عبور مشترک اتوبوس، فضاهای همپیوند، خیابان برای مردم، مسیرهای پیاده، معابر همپیوند، موانع، دوچرخه‌سواری، معابر مستقیم، گذرگاه عابر پیاده، خیابان‌های اصلی، سرعت ترافیک، پارکینگ، باراندازی.	مؤلفه عملکردی	
عناصر طبیعی، گیاه‌کاری، پارک‌ها، کریدورهای سبز، اکولوژی، نهرها و رودخانه‌ها، آلودگی زمین، آلودگی هوا و آب، آلودگی صدا، خیابان‌های پاکیزه، مگس و پشه، جانوران موذی، انرژی، زمین، مصالح ساختمانی.	مؤلفه زیست محیطی	

جدول شماره ۱- بررسی تکنیک "مکان‌سنجی" از دیدگاه "مدل مکان پایدار"

[منبع: مؤلف]

مراجع و مأخذ

- گلکار، کورش (۱۳۸۲) طراحی شهری واقعاً موجود، فصلنامه عمران ایران، شماره ۴ و ۵، صص ۶۷-۵۴.
- _____ آموزش طراحی شهری - دانش و مهارت‌های اساسی، فصلنامه مدیریت شهری، شماره ۱۵ و ۱۶، صص ۴۱-۲۶.
- _____ از تولد تا بلوغ طراحی شهری، نشریه صفه، شماره ۳۶، صص ۲۳-۸.
- _____ مؤلفه‌های سازنده کیفیت طراحی شهری، نشریه صفه، شماره ۳۲، صص ۶۵-۳۸.

- Appleyard, D. (1969) City Designers and the Pluralistic City, in Rodwin (ed) Planning Urban Growth and Development, PP. 422 – 452.
- Carmona, M. et al, (2003) Public Places- Urban Spaces, Oxford: Architectural Press.
- Cowan, R. (2000) Placecheck – a User’s Guide, London: Urban Design Alliance.
- Cowan, R. (ed) (2002) Urban Design Guidance, London: Urban Design Group.
- Cullen, G. (1961) Townscape, London: The Architectural Press.
- DETR / CABE (2000) By Design
- Edwards, B. & D. Turrent (eds) (2000) Sustainable Housing Principles and Practice, London: E & FN Spon.
- Fruin, J. (1971) Pedestrian Planning and Design, New York: Metropolitan Association of Urban Designers and Environmental planners Inc.
- Hiller, B & J. Honson (1984) the Social Logic of Space, Cambridge, Eng: Cambridge University Press.
- Jacobs, J. (1961) the Death and Life of Great American Cities, London: Jonathan Cape.
- Kropf, K. (1996) Urban Tissue and the Character of Town, Urban Design International, No. 1, PP. 247-263.
- Lynch, K. (1960) Image of the City Cambridge, Mass: MIT Press.
- Newman, O. (1972) Defensible Space: Crime Prevention through Urban Design, New York: Macmillan.
- Sanoff, H. (1991) Visual Research Methods in Design, New York: Van Nostrand Reinhold.
- Schneekloth, L. R. Shibley (1995) Placemaking – the Art and Practice of Building Communities, New York: Jhon Wiley and Sons Inc.
- Thomas, R. (ed) (2003) Sustainable. Urban Design, London: Spon Press.
- Urban Initiatives (1997) the connected City.

پیوست ها

پیوست شماره یک

چک لیست مکان سنجی

بخش یک (سوالات پایه)

۱. چه چیزهای این مکان را دوست دارید؟
۲. چه چیزهای این مکان را دوست ندارید؟
۳. چه چیزهایی را باید اصلاح و بهسازی نمود؟

پیوست شماره دو

چک لیست مکان سنجی

بخش دو (چک لیست فشرده)

الف - در مورد مردم

۱. برای ایجاد تغییرات مثبت در این مکان، درگیر نمودن چه کسانی (اعم از افراد یا نهادها) لازم است؟
۲. برای کمک به مشارکت و درگیرساختن مردم، چه منابعی در محل موجود است؟
۳. از چه متدهای دیگری (به غیر از تکنیک مکان سنجی پلیس چک) می توان برای ایده یابی در مورد چگونگی بهسازی این مکان استفاده کرد؟
۴. چگونه می توان از دیگر برنامه ها و منابع نهایت استفاده را برد؟
۵. چگونه می توان چشم انداز و افق دیدمان را وسعت ببخشیم؟
۶. دیگر اقدامات ابتکاری که می توانند موجب بهسازی این مکان شوند کدامند؟

ب - در مورد مکان

۷. چگونه می توان این محل را مکان خاص تری نمود؟
۸. چگونه می توان این محل را مکان سرسبزتری نمود؟
۹. چگونه می توان خیابان ها و دیگر فضاهای همگانی را برای افراد پیاده امن تر و دلپذیرتر نمود؟
۱۰. از چه راه های دیگری می توان فضاهای همگانی را بهبود بخشید؟
۱۱. چگونه می توان این مکان را برای مردم دعوت کننده تر نموده و جهت یابی در آن را آسان تر کرد؟
۱۲. چگونه می توان این مکان را برای پذیرش تغییرات در آینده انطباق پذیر نمود؟
۱۳. چگونه می توان از منابع موجود بهتر استفاده نمود؟
۱۴. برای استفاده حداکثر از سیستم حمل و نقل همگانی چه اقداماتی باید نمود؟
۱۵. چگونه می توان اتصال و همپیوندی معابر را بهبود بخشید؟

پیوست شماره سه
چک لیست مکان‌سنجی
بخش سه (چک لیست جامع)

۱- دخالت چه کسانی (اعم از فرد یا نهاد) جهت ایجاد تغییرات مثبت در این مکان لازم است؟

۱-۱- طرف‌های ذینفع

چه کسانی به واسطه زندگی، کار، بازی، بازدید، خدمت‌رسانی و یا سرمایه‌گذاری در این مکان به آینده آن علاقمند و دارای دغدغه می‌باشند؟

۱-۲- دانش محلی

چه کسانی دارای دانش و اطلاعات محلی هستند؟

۱-۳- مالیه

چه کسانی مدیریت بودجه‌هایی را که می‌تواند برای بهسازی این مکان به کار گرفته شود بر عهده دارند؟

۱-۴- کنترل، مقررات و استانداردها

چه کسانی کنترل، تدوین مقررات و وضع استانداردها در مورد این مکان را برعهده دارند؟

۱-۵- سیاست‌گذاری

چه کسانی سیاست‌ها، برنامه‌ها، دستورکار و راهبردهای تأثیرگذار بر این مکان را تدوین می‌نمایند؟

۱-۶- افکار و نظریات

چه کسانی به افکار عمومی در سطح محلی شکل می‌دهند؟

۱-۷- اقدام و عمل

چه کسانی موجب تحقق عملی کارها در این محل می‌شوند؟

۱-۸- مشارکت و همکاری

چگونه همه گروه‌های مردم می‌توانند با یکدیگر در زمینه انجام "مکان‌سنجی" و فعالیت‌های بعد از آن همکاری نمایند؟

۲- برای کمک به مشارکت و درگیر ساختن مردم، چه منابعی در محل موجود است؟

۲-۱- پشتیبانی

چه منابعی برای پشتیبانی از کار جمعی مردم وجود دارد (منابعی نظیر اطلاعات، خدمات مشورتی، محل‌های برگزاری نمایشگاه، برنامه‌های آموزشی، کمک‌های بلاعوض، پروژه‌ها و برنامه‌های واجد بودجه).

۲-۲- مهارت‌ها

چه مهارت‌هایی برای کمک به بهسازی مکان مورد نظر موجود می‌باشد؟ چگونه می‌توان تخصص‌های فنی بیشتر و مهارت‌های حرفه‌ای لازم را در اختیار مردمی که به آن نیاز دارند قرار داد؟

۲-۳- هدایت

شهرداری و دیگر دستگاه‌ها چه نوع راهنمایی‌ها و تخصص‌هایی را می‌توانند فراهم آورند؟

۲-۴- کانون‌گردهمایی

آیا مرکزی که از آن به عنوان محل برگزاری ملاقات‌ها و نمایشگاه استفاده گردد و برای فعالیت‌های بهسازی نقش پشتیبانی ایفا نماید وجود دارد؟

چنانچه خیر، آیا امکان برپایی چنین کانونی وجود دارد؟

۲-۵- درگیر نمودن

آیا هیچ یک از سازمان‌های محلی جهت درگیر شدن و مشارکت مؤثر در کار نیازمند کمک می‌باشند؟

۲-۶- گروه‌های ذینفع جدید

آیا گروه‌های جدیدی از مردم که در آینده مکان ذینفع می‌باشند نیازمند سازماندهی و پشتیبانی هستند؟

۷-۲- سنجش و ممیزی

آیا از گذشته گزارشات سنجش و ارزیابی‌های مفیدی (نظیر ممیزی نواحی حفاظت میراث فرهنگی، ارزیابی طراحی شهری، و یا مطالعات پیشینه تاریخی) در مورد برخی از بخش‌های این ناحیه وجود دارد؟

۸-۲- تداوم مشارکت مردم

جهت حصول اطمینان از تداوم نقش مردمی که مورد مشورت قرار گرفته‌اند در اجرای استراتژی تدوین شده، به جای واگذاری بقیه کارها به سازمان‌ها و متخصصین، چه می‌توان کرد؟

۹-۲- محفل طراحی

آیا برای گردآوردن دایمی طیف گسترده‌ای از مردم برای بررسی مباحث طراحی و علایق و منافع مشترک آنان لازم است یک "محفل طراحی" ایجاد نمود؟

۳- از چه متدهای دیگری (به غیر از تکنیک مکان‌سنجی - پلیس چک) می‌توان برای ایده‌یابی در مورد چگونگی بهسازی این مکان استفاده کرد؟

۱-۳- تسهیم و تبادل چشم‌انداز

آیا برای شناخت علایق و منافع مشترک، بحث در مورد ایده‌ها، تبادل اطلاعات و تجربه و قادر نمودن مردم جهت سازماندهی در قالب گروه‌های کاری که مستمراً به موضوعات مشخصی بپردازند، لازم است جلسات خاصی برگزار گردد؟

۲-۳- کارگاه‌های طراحی

آیا برای گردآوردن طیف گسترده‌ای از شرکت‌کنندگان، که به بررسی و کشف ایده‌های طراحی برای ناحیه مورد نظر بپردازند، لازم است جلسات کارگاه طراحی سازماندهی شود؟

۳-۳- برنامه‌ریزی عملیاتی

آیا برای قادر نمودن مردم محل و تیم‌های متخصص مدعو برای انجام کار مشترک یک یا چند روزه و بررسی و کشف ایده‌های طراحی لازم است جلسات برنامه‌ریزی عملیاتی برگزار نمود؟

تصمیم‌گیری در مورد اولویت‌ها

آیا برای کمک به تصمیم‌گیری در مورد تعیین اولویت‌های عملیاتی، لازم است ساکنین و افراد دیگر ساکنان ساده‌ای از ناحیه مورد نظر بسازند؟

۴- چگونه می‌توان از دیگر برنامه‌ها و منابع نهایت استفاده را برد؟

۱-۴- برنامه‌های شورای محل

چگونه می‌توان به شورای محل جهت تمرکزبخشیدن برنامه‌ها و منابع در بهسازی این ناحیه کمک نمائیم؟

۲-۴- برنامه‌های آموزش

چگونه می‌توان با برنامه‌های محلی آموزش ارتباط برقرار نمود؟

۳-۴- برنامه توسعه پایدار

چگونه می‌توان با برنامه‌های توسعه پایدار محلی (نظیر "دستور کار ۲۱ محلی") رابطه برقرار نمود؟

۴-۴- توسعه اقتصادی

چگونه می‌توان میان توسعه اقتصادی و استراتژی بهسازی محیط در سطح محلی رابطه برقرار نمود؟

۵-۴- برنامه‌های حمل و نقل

چگونه می‌توان با برنامه‌ها و پروژه‌های ابتکاری جاری، نظیر برنامه "پیاده راهوارسازی"، "دوچرخه راهوارسازی" رابطه برقرار نمود؟

۶-۴- بودجه (گرانته)

چه منابع بودجه‌ای (گرانته) در محل موجود است؟

۷-۴- برنامه‌های شمول‌گرایی اجتماعی

چگونه می‌توان با برنامه‌ها و پروژه‌های ابتکاری نوسازی محلات و مشمول‌گرایی اجتماعی رابطه برقرار نمود؟
۴-۸- بازار املاک و مستغلات

در مورد چگونگی تأثیر اقتصاد و بازار املاک و مستغلات محلی بر نوع پروژه‌های عمرانی محتمل چه می‌دانیم؟

۵- چگونه می‌توان چشم‌انداز و افق دیدمان را وسعت بخشید؟

۵-۱- الهام بخشی

چگونه می‌توان رهبران و مدیران محلی (در شهرداری، بازار، بخش آموزش، بخش مذهبی و بخش داوطلبی) را با مصادیق و نمونه‌های الهام بخش در زمینه پروژه‌های باززنده‌سازی و نوزایی شهری آشنا نمود؟

۵-۲- بازدیدهای مطالعاتی

از چه مکان‌هایی باید به عنوان نمونه، بازدید مطالعاتی به عمل آورد؟

۵-۳- آموزش‌های محیطی

چگونه می‌توان آموزش‌های محیطی در مدارس را به گونه‌ای ارتقاء بخشید که با تمرکز بر مسائل محلات و شهر موجب شوند تا نسل آتی تصمیم‌گیرندگان و مدیران شهری بیاموزند که چگونه مکان‌ها تغییر می‌کنند و چگونه می‌توانند تغییر داده شوند؟

۶- دیگر اقدامات ابتکاری که می‌توانند موجب بهسازی این مکان شوند کدامند؟

۶-۱- مدیریت محلی

آیا لازم است نهاد جدیدی برای مدیریت مرکز شهر و واحد همسایگی ایجاد نمود و یا نهادهای موجود را می‌بایست توسعه و تکامل بیشتر داد؟

۶-۲- برنامه ابتکاری طراحی

آیا برای درگیر نمودن افراد و سازمان‌های مرتبط با شکل‌بخشی محیط مصنوع در مجموعه‌ای از رویدادهای فرهنگی، نمایشگاه‌ها و انتشارات لازم است یک برنامه ابتکاری طراحی راه‌اندازی نمود؟

۶-۳- ایجاد شبکه محلی

چگونه می‌توان برای مرتبط ساختن افراد واجد منافع مشترک در شکل‌بخشی مکان با یکدیگر، یک شبکه محلی ایجاد نمود؟ چه کسانی از در ارتباط قرار گرفتن منفعت می‌برند؟

۶-۴- شورای جوانان محل

آیا برای سامان دادن به رویدادهای فرهنگی، نمایشگاه و تبادل آرا که از طریق آن افراد جوان با مباحث محیطی درگیر شوند، لازم است شورای جوانان محل برپا نمود؟

۶-۵- مسابقه ایده‌پردازی

آیا برای جلب علاقه و توجه، کشف رویکردهای جدید و الهام بخشیدن به اقدامات باید مسابقه ایده‌پردازی برگزار نمود؟

۶-۶- اعطای جوایز

آیا برای کسانی که به بهسازی و اعتلای ناحیه خدمت کرده‌اند، می‌بایست برنامه اعطای جایزه ترتیب داد؟

۶-۷- برگزاری جشن

آیا برای تجلیل و تأکید بر شخصیت محل لازم است جشنواره‌های محلی و دیگر رویدادهای مشابه ترتیب داد؟

۶-۸- خودیاری

چگونه برنامه‌های خودیاری توسط انجمن‌های مالکان و مستأجران، اصناف و دیگر گروه‌های ذینفع (به صورت فردی یا مشترک) را می‌توان راه انداخته و پشتیبانی نمود؟

۶-۹- امکانات و تسهیلات

این مکان فاقد چه امکانات و تسهیلاتی است؟

۷- چگونه می‌توان این محل را مکان خاص‌تری نماییم؟

۷-۱- ساختمان‌های ارزشمند

کدام ساختمان‌ها و سازه‌ها اهمیت حفاظت را دارند؟ آیا آنها پیشاپیش حفاظت شده‌اند و یا لازم است که اینک مورد حفاظت گردند؟

۷-۲- نواحی حفاظتی

آیا هیچ یک از نواحی محل تحت حفاظت می‌باشند (مثلاً به عنوان یک ناحیه ثبت شده حفاظتی)؟

۷-۳- سبک محلی

آیا فرم‌ها، مصالح و شیوه‌های ساختمانی محلی، که باید منبع الهام ساخت و سازه‌های امروزی قرار گیرد، در این ناحیه وجود دارد؟

۷-۴- مقیاس

آیا ناحیه مورد بحث واجد یک مقیاس عمومی ساختمانی، که باید از آن در اکثر ساخت و سازه‌های جدید پیروی گردد می‌باشد؟

۷-۵- هویت

آیا خیابان‌ها یا فضاهایی که کاراکتر ویژه آنها در هویت کلی ناحیه نقش حیاتی ایفا کنند وجود دارد؟

۷-۶- عناصر برجسته

چگونه می‌توان محوطه و بستر استقرار و سیمای ظاهری بهترین ساختمان‌ها و فضاهای این محل را بهبود بخشید؟

۷-۷- خط آسمان

آیا خط آسمان مشخصه‌ای (خواه به صورت موجود و یا به صورت فرصت ایجاد) که ساخت و سازه‌های جدید باید به آن احترام بگذارد وجود دارد؟

۷-۸- هنرهای همگانی

آیا مکان‌هایی در محل وجود دارد که از طریق استقرار آثار هنرهای همگانی (نظیر مجسمه‌سازی، کفسازی هنری، عناصر آبی و نورپردازی) در آنها، شخصیت مکان و حس هویت را وسعت بخشید؟

۷-۹- انعکاس گذشته و تاریخ

چه اطلاعاتی (از قبیل نقشه، تاریخ مکتوب و مطالب شفاهی) در مورد شکل‌گیری و ساخت این محل وجود دارد؟ کدام جنبه‌ها از تاریخ این مکان را می‌توان در طرح ساخت و سازه‌های جدید منعکس نمود؟

۸- چگونه می‌توان این محل را مکان سرسبزتری نمود؟

۸-۱- عناصر طبیعی

کدام عناصر طبیعی اهمیت دارند که مورد حفاظت و تأکید قرار گیرند؟

۸-۲- گیاه‌کاری

در کدام نقاط می‌توان درخت، بوته و شمشاد کاشت تا از آن طریق دیدهای جالب ایجاد نموده، در مقابل باد حفاظ و در مقابل آفتاب سایه ایجاد کرده، به فضاها حس محصوریت بخشیده، نمای ساختمان‌ها و دیگر سازه‌های زشت را پوشانده یا محدوده نموده، تنوع چهار فصل ایجاد کرده و حیات وحش را جذب محل نمود؟

۸-۳- پارک‌ها

آیا مکان‌هایی که در آنها لازم باشد پارک یا فضای سبز جدید ساخته شده و یا پارک‌ها و فضاهای سبز موجود بهسازی شوند وجود دارد؟

۸-۴- کریدورهای سبز

آیا مکان‌هایی که بتوان کریدورهای سبز (برای انسان یا برای حیات وحش) را در راستای عناصر طبیعی، راه‌ها، روخانه‌ها و کانال‌ها ایجاد نمود وجود دارد؟

۸-۵- اکولوژی

چه برنامه‌های محلی جهت بهسازی زیستگاه‌ها و حمایت از حیات وحش وجود دارد؟ چه اقدامات دیگر برای جذب و حفاظت موجودات زنده (گیاهی و حیوانی) لازم است صورت گیرد؟

۸-۶- نهرها و رودخانه‌ها

آیا نهرها و رودخانه‌هایی (به صورت سطحی یا زیرزمینی در لوله و یا کانال) در محل وجود دارد که بتوان آنها را افزایش داد؟

۹- چگونه می‌توان خیابان‌ها و دیگر فضاهای همگانی را برای افراد پیاده امن‌تر و دلپذیرتر نمود؟

۹-۱- احساس امنیت

آیا مکان‌هایی وجود دارند که افراد در آن، در حین روز یا شب احساس ناامنی کنند؟ برای امن‌تر ساختن آنها چه می‌توان کرد؟

۹-۲- دید به خیابان

آیا مکان‌هایی وجود دارند که اگر ساختمان یا ساختمان‌ها (موجود یا جدید) بجای جداره یکدست توپرشان دارای پنجره و درب رو به خیابان بودند، سرزنده‌تر و امن‌تر احساس می‌شدند؟

۹-۳- حیاط خلوت‌ها

عموماً چنانچه حیاط خلوت‌های پشت قطعات مسکونی، به جای همجواری با معابر خدمت‌رسانی، با حیاط خلوت دیگر واحدهای مسکونی همجوار باشند امن‌تر خواهد بود. آیا مکان‌هایی وجود دارد که از طریق ساخت و ساز جدید و یا دیگر اقدامات اصلاحی بتوان به این امر کمک نمود؟

۹-۴- همگانی یا خصوصی بودن فضا

آیا اظهار نظر در مورد برخی از قطعات زمین، در خصوص فضای همگانی یا فضای خصوصی بودن آنها دشوار است؟ اگر این‌طور است، چگونه می‌توان تمایز را واضح‌تر نمود (به طور مثال از طریق حفظ و تداوم خط ساختمانی در طول خیابان، یا از طریق دیوار، نرده، دروازه، علایم و کفسازی ویژه)؟

۹-۵- قطعات میان افزا

آیا مکان‌هایی وجود دارد که وجود یک قطعه خالی زمین موجب گسستگی در تداوم خط ساختمانی جداره خیابان و نهایتاً موجب افت کیفیت خیابان شده است؟ اگر این‌طور است، چگونه قطعات خالی را می‌توان پر نمود؟ یا اینکه چگونه می‌توان فضاهای قابل استفاده و جذاب برای پیاده‌ها در آن نقاط ایجاد نمود؟

۹-۶- حس محصوریت

معمولاً خیابان‌ها، میدین، پارک‌ها و دیگر فضاهای دلپذیر، فضاهایی هستند که توسط ساختمان‌ها (با رعایت مقیاس مناسب) و یا توسط درخت محصور شده‌اند. چه فرصت‌هایی جهت ایجاد احساس محصوریت وجود دارد؟

۹-۷- آرام‌سازی ترافیک

آیا خیابان‌ها و تقاطع‌هایی وجود دارند که (مثلاً به وسیله آرام‌سازی ترافیکی) بتوان آنها را بیشتر شبیه فضاهای همگانی نمود؟

۹-۸- اشراف

آیا مکان‌هایی وجود دارند که، چنانچه ساختمان‌ها بر خیابان‌ها، پیاده‌روها و فضاهای باز اشراف داشته باشند، امن‌تر احساس شوند؟

۹-۹- نور و روشنایی

آیا مکان‌هایی وجود دارند که نیازمند اصلاح نورپردازی و برطرف نمودن مزاحمت نوری آن‌ها (نظیر مزاحمت چراغ‌های نزدیک پنجره‌های اتاق خواب) باشند؟

۹-۱۰- طبقه همکف خیابان

آیا بخش طبقه همکف در جداره خیابان را می‌توان از طریق تعبیه ورودی‌ها، پنجره‌ها و کاربری‌های فعال (که توأم جلب توجه عابرین را نموده و امکان نظارت و اشراف بر خیابان را فراهم آورد) سرزنده‌تر نمود؟

۹-۱۱- پارکینگ اتومبیل

آیا مکان‌هایی وجود دارند که جداره بلافاصله خیابان را یک پارکینگ اتومبیل تشکیل داده و امکان بهسازی ظاهر و مناسب‌سازی آن برای پیاده‌ها از طریق استقرار یک کاربری فعال‌تر وجود داشته باشد؟

۹-۱۲- جزئیات

کدام ساختمان‌ها، به ویژه در سطح طبقه همکف خیابان، که افراد می‌توانند از فاصله نزدیک آنها را رویت کنند، فاقد جزئیات جالب می‌باشند؟

۱۰- از چه راه‌های دیگری می‌توان فضاهای همگانی را بهبود بخشید؟

۱۰-۱- فضاهای باز

آیا فضاهای همگانی یا فضاهای باز بلااستفاده وجود دارد؟ چگونه می‌توان آنها را قابل استفاده کرد؟

۱۰-۲- سرپناه

آیا اماکنی که به واسطه جریان شدید هوا از سوی ساختمان‌های بلندمرتبه، یا به واسطه عدم وجود سرپناه به شکل نامناسبی بادگیر باشند وجود دارد؟ در این رابطه چه می‌توان کرد؟

۱۰-۳- آثار هنری و صنایع دستی

آیا جهت هویت‌بخشی و جالب نمودن فضاهای همگانی نیاز به کاربرد هنرهای همگانی، صنایع مستظرفه و مبلمان شهری می‌باشد؟

۱۰-۴- حیات خیابان

آیا فضاهای همگانی جهت پذیرفتن حیات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی محلی (نظیر برگزاری بازارها، جشنواره‌ها، گردشگری، زندگی شبانه، غذاخوری، تفریح، ورزش، نشست‌ها در فضاهای همگانی، گردش و تفرج مناسک مذهبی و تجاری خرده‌فروشی) نیازمند انطباق یافتن هستند؟

۱۰-۵- آلودگی زمین

آیا اماکنی وجود دارند که نیازمند رفع آلودگی زمین و جمع‌آوری زباله باشند؟

۱۰-۶- آلودگی هوا و آب

آیا اماکنی وجود دارند که لازم است با آلودگی هوا یا آب مواجهه گردد؟

۱۰-۷- آلودگی صدا

آیا اماکنی وجود دارند که لازم است از اثر سر و صدا کاسته شود؟

۱۰-۸- دیوارنویسی (گرافیتی)

آیا اماکنی وجود دارد که لازم است دیوارنویسی‌ها پاک شده و از دیوارنویسی ممانعت گردد؟

۱۰-۹- خیابان‌ها پاکیزه

آیا خیابان‌ها و دیگر فضاها به خوبی نظافت و نگهداری شده‌اند؟

۱۰-۱۰- مگس و پشه

آیا اماکنی وجود دارد که در آن‌ها می‌بایست از تخم‌گذاری مگس و پشه جلوگیری گردیده و زباله‌های انباشته شده پاکسازی شود؟

۱۰-۱۱- نگهداری

آیا مسئول رسیدگی و نگهداری هر قسمت از فضای همگانی و باز مشخص است؟ اگر خیر، چگونه مکان‌های مزبور می‌توانند مورد توجه و رسیدگی قرار گیرند؟

۱۰-۱۲- جانوران موذی

آیا مسئله موش، کبوتر و دیگر جانوران موذی در محل وجود دارد؟

۱۱- چگونه می‌توان این مکان را برای مردم دعوت‌کننده‌تر نموده و جهت‌یابی در آن را آسان‌تر کرد؟

۱۱-۱- نشانه‌ها

آیا به نشانه‌های جدید (ساختمان، آثار هنری و عناصر دیگر) برای ایجاد دید و یا بهسازی دیدها و کمک به افراد برای جهت‌یابی راه‌ها نیاز می‌باشد؟

۱۱-۲- دیده‌ها

آیا مکان‌هایی وجود دارد که لازم است کریدور دید به سوی آنها (مثلاً نشانه‌های محلی) باز گردد؟

۱۱-۳- ساختمان‌های نبش

آیا مکان‌هایی وجود دارد که با احداث ساختمان جدید در نبش خیابان، نشانه شهری ایجاد گردد؟

۴-۱۱- دروازه‌ها

برای تأکیدگذاری بر اماکنی که نقش دروازه ورود به نواحی ویژه را برعهده دارند چه می‌توان کرد؟

۵-۱۱- ساختمان‌های همگانی

آیا فضاهای عمومی قابل رویت و قابل دسترسی که مناسب استقرار ساختمان‌های عمومی و همگانی باشند وجود دارد؟

۶-۱۱- ورودی‌ها

آیا نیاز است که ورودی ساختمان‌های عمومی دعوت‌کننده‌تر شوند؟

۷-۱۱- روشنایی و نورپردازی

آیا مکان‌هایی وجود دارد که برای ارتقاء ایمنی، ارتقاء جهت‌یابی، تأکیدگذاری بر نشانه‌ها، به نمایش گذاردن ساختمان‌ها و

استتار صحنه‌های چشم‌آزار به نورپردازی بهتری نیاز داشته باشند؟

۸-۱۱- علائم و نشانه‌ها

آیا مکان‌هایی وجود دارد که به علائم و نشانه‌های بهتری نیاز داشته باشند؟

۹-۱۱- تأثیر اولیه

آیا علائم و نشانه‌ها تأثیر اولیه صحیحی از مکان به دست می‌دهند؟

۱۰-۱۱- نام‌ها

آیا نام خیابان‌ها و ساختمان‌ها به طور واضح قابل رویت هستند؟

۱۲- چگونه می‌توان این مکان را برای پذیرش تغییرات در آینده انطباق پذیر نمود؟

۱-۱۲- انعطاف‌پذیری

برای حصول اطمینان از اینکه ساختمان‌های جدید نه فقط برای یک عملکرد بسیار مشخص، بلکه به گونه‌ای که انعطاف لازم

جهت پذیرفتن طیفی از عملکردها در آینده را داشته باشد چه می‌توان کرد؟

۲-۱۲- کاربری مختلط

چگونه توسعه‌های جدید و دیگر اقدامات بهسازی می‌تواند اختلاطی از کاربری‌های سازگار و تنوعی از مالکیت‌ها را فراهم

آورده تا به ایجاد مکانی که مردم در آن توأمأً به زندگی، کار و تفریح بپردازند منجر گردد (این می‌تواند شامل حضور آپارتمان‌های در

طبقه بالای مغازه‌ها، یا حضور کارگاه‌ها در محلات مسکونی باشد)؟

۱۳- چگونه می‌توان از منابع موجود بهتر استفاده نمود؟

۱-۱۳- انرژی

چگونه ساختمان‌های موجود و ساختمان‌های جدید می‌توانند مصرف انرژی خود را به حداقل برسانند (این امر ممکن است با

چگونگی جبهه‌گیری ساختمان در مقابل آفتاب، چگونگی حفاظت در برابر باد از طریق سودبردن از شیب زمین، درختان و دیگر

ساختمان‌ها و چگونگی شیوه ساخت ارتباط داشته باشد)؟

۲-۱۳- زمین

آیا ساختمان‌ها، سایت‌ها و ناحیه‌هایی که از آنها به حد کافی استفاده نشده است وجود دارد؟ چگونه می‌توان به مورد استفاده

قرار گرفتن آنها کمک کرد و برای چه کاری از آنها می‌توان استفاده برد؟

۳-۱۳- مصالح ساختمانی

چه مصالح ساختمانی مناسبی به طور محلی و یا از منابع پایدار موجود است؟

۱۴- برای استفاده حداکثر از سیستم حمل و نقل همگانی چه اقداماتی باید کرد؟

۱-۱۴- تراکم

برای حصول اطمینان از بالا ماندن تراکم ساختمانی در نقاطی که دسترسی بهتری به حمل و نقل همگانی دارند، چه می‌توان

کرد؟

۲-۱۴- ایستگاه‌های اتوبوس

آیا ایستگاه‌های اتوبوسی وجود دارد که در آنها نصب نیمکت‌های راحت‌تر، ایجاد ایمنی بیشتر و تأمین روشنایی بهتر لازم باشد؟

۳-۱۴- اولویت اتوبوس

آیا می‌توان اولویت اصلی را در کریدورهای اصلی حمل و نقل به اتوبوس‌ها داد؟

۴-۱۴- نوار عبور مشترک اتوبوس

آیا نوارهای عبور اتوبوس را می‌توان در جهت پذیراشدن همزمان حرکت دوچرخه انطباق داد؟

۱۵- چگونه می‌توان اتصال و همپیوندی معابر را بهبود بخشید؟

۱-۱۵- فضاهای همپیوند

آیا فضاهای همگانی‌ای که نیازمند همپیوندی و اتصال قوی‌تری با مسیرهای پیاده پرستفاده باشند وجود دارد؟

۲-۱۵- خیابان برای مردم

آیا خیابان‌هایی وجود دارد که برای استفاده و وسایط نقلیه موتوری طراحی شده باشند و جهت تبدیل به مکانی برای پیاده‌ها نیازمند اقدامات انطباقی باشند (به طور مثال به وسیله آرام‌سازی ترافیکی، تعریض پیاده‌روها و ...)؟

۳-۱۵- مسیرهای پیاده

آیا معابر پیاده‌ای وجود دارند که نیازمند خاص‌تر شدن، کفسازی غیرلغزنده، سهولت در شناخته شدن، روشنایی بهتر، مبلمان خیابانی بهتر و جالب‌تر شدن باشند؟

۴-۱۵- معابر همپیوند

آیا خیابان‌های سواره و یا پیاده‌ای وجود دارند که برای حضور افراد بیشتر و افزایش احساس امنیت نیازمند اتصال و همپیوندشدن با مسیرهای پرستفاده باشند؟

۵-۱۵- دوچرخه سواری

برای تشویق و ترغیب دوچرخه‌سواری و امن‌تر نمودن دوچرخه‌سواری برای دوچرخه‌سواران و پیاده‌ها چه می‌توان کرد؟

۶-۱۵- تقاطع‌ها

آیا تقاطع‌هایی وجود دارد که لازم است تبدیل به دروازه و رودی به ناحیه خاصی شده تا به هویت‌بخشی به محل و جهت‌یابی آسان‌تر توسط مردم کمک نماید؟

۷-۱۵- بلوارها

آیا امکانی وجود دارد که در آن جا نمای اصلی ساختمان‌ها به معابر اصلی پشت کرده باشند و اگر خیابان به یک بلوار پیاده تبدیل شود امکان ایجاد جداره متداوم فراهم آید؟

۸-۱۵- موانع

کدام موانع حرکتی (نظیر دیوار و فنس) بهتر است برچیده شوند؟

۹-۱۵- معابر مستقیم

کدام مکان‌ها، که پیاده‌ها به آنها رفت و آمد دارند، لازم است با معابر مستقیم‌تر اتصال یابند؟

۱۰-۱۵- گذرگاه عابر پیاده

آیا موارد نامناسب خط‌کشی گذرگاه عابر پیاده و یا محل‌های جدیدی که لازم است در آنجا خط‌کشی گذرگاه عابر پیاده ایجاد شود وجود دارد؟

۱۱-۱۵- خیابان‌های اصلی

آیا خیابان‌هایی وجود دارد که در آن بتوان برخی از کیفیت‌های خیابان‌های اصلی سنتی را، از طریق مجاز شمردن توقف، پارکینگ، ترافیک آرام و پیاده‌روهای عریض، ترویج و تشویق نمود؟

۱۲-۱۵- سرعت ترافیک

آیا مکان‌هایی وجود دارد که از طریق طرح هندسی ساخت و سازهای جدید (با استفاده از شعاع قوس کوچک‌تر برای خیابان‌ها بجای منحنی‌های نرم) بتوان سرعت ترافیک را کاهش داد؟

۱۳-۱۵- پارکینگ

آیا مکان‌هایی وجود دارد که در آن نیاز به بهبود، کنترل و یا کاهش پارکینگ باشد؟

آیا مکان‌هایی وجود دارد که در آن به انجام ترتیباتی جهت تحویل و باراندازی امن‌تر کالا نیاز باشد؟